

TRANSPORDIAMET

Ero Kukk
Tartu Hooldekodu
Ero.Kukk@tartuhooldekodu.ee

Teie 04.02.2026

Meie 19.02.2026 nr 4-9/26/91-2

**Vastus kirjale "Teabenõue: invatranspordi
teenuse (tasuline) nõuded eriotstarbelisele
sõidukile ja juhile – Tartu Hooldekodu"**

Austatud hr Ero Kukk

Täna Teid pöördumise eest!

Veo korraldamine, load

Ühistranspordiseaduse § 41 lõike 2 punktiga 1 (<https://www.riigiteataja.ee/akt/118122025019>) on kehtestatud erand:

Kuni üheksa istekohaga sõiduautoga tasu eest korraldatav sõitjatevedu, välja arvatud taksovedu, on ühenduse tegevusloa ja ühenduse tegevusloa tõestatud koopiata keelatud, välja arvatud juhul, kui: 1) vedu korraldab omavalitsusüksus oma elanike veoks sotsiaaltranspordina tervishoiuteenuse, apteegiteenuse või muu samalaadse teenuse kättesaadavamaks muutmiseks.

Tartu Linnavalitsuse sotsiaal- ja tervishoiuosakonna hoolekandeteenistusest saadud informatsiooni kohaselt ei peeta Tartu Hooldekodu poolt küsitud teenuse osutamist omavalitsuse poolt korraldatava üldhooldusteenuse osaks ning leitakse, et vajalik on vedajal ühenduse tegevusloa ja sõidukil ühenduse tegevusloa tõestatud koopia olemasolu.

Kohalikele omavalitsustele on antud õigus ise otsustada, millisel viisil ja milliste volituste ning hooldusplaanide alusel milliseid sotsiaalteenuseid osutatakse.

Sotsiaalhoolekande seaduse § 20 (<https://www.riigiteataja.ee/akt/130122025029>) ja sotsiaalkaitseministri 19.03.2023 määruse nr 36 „Nõuded väljaspool kodu osutatava ööpäevaringse üldhooldusteenusele“ (<https://www.riigiteataja.ee/akt/122062023011>) kohaselt on sätestatud, et teenuse osutamisel tagab teenuseosutaja teenuse saajale hooldustoimingud ning muud toetavad ja toimetulekut tagavad toimingud ja teenused, mis on määratud hooldusplaanis.

Sotsiaalkindlustusamet on koostanud kohalikele omavalitsustele abiks juhendi „Sotsiaaltransporditeenuse juhendi kohaliku omavalitsuse sotsiaaltöö ametnikule“ (https://www.sotsiaalkindlustusamet.ee/sites/default/files/documents/2023-02/Sotsiaaltransporditeenuse%20juhend_2023.pdf)

Taksoga veeteenuse korduvaks kasutamiseks lepingu sõlmimisel on oluline, et teenuse osutaja omab kehtivat taksoveoluba. (ÜTS § 54 lõige 1). Taksoveoks loetakse teeliikluses sõitjate vedu tellija soovitud sihtkohta või sõitjale tellitud kohta järele sõitmine, samuti taksopeatuses või sõitjaga kokkulepitud kohas sõitja ootamine (ÜTS § 3 lõige 2). Taksoveo lube annavad oma haldusterritooriumil välja kohalikud omavalitsused. Taksoveo tegevuslubade kohta info on avalik ja kättesaadav majandustegevuse registrist.

(https://mtr.tja.ee/taotluse_tulemus/eriorsing/taksoluba?reset=1&m=123).

Nõuded taksoveol kasutatavatele mootorsõidukitele (ÜTS § 64) ning poolte õigused ja kohustused taksoveol (ÜTS § 65).

Mis puutub sõiduki registreerimisse eriotstarbelise sõidukina ja kasutusotstarbe märget liiklusregistris, siis Teile täpse vastuse andmiseks palume saata sõiduki riikliku registreerimismärgi andmed või andmed sõiduki täismassi kohta, siis saame anda vastuse ka küsimusele, kas sõiduki juhtimiseks on sõidukijuhil vaja B-kategooria või mingi muu kategooria luba.

Sõidumeeriku kasutamist reguleerivad Liiklusseaduse § 130 ja § 131. Vastavalt LS § 130 viidatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 561/2006 artikkel 2 p.1.b) peab sõidumeerik olema paigaldatud autoveo korral, mille puhul teostatakse vedu reisijateveoks kasutatavate sõidukitega, mis on ehitatud või alaliselt ümberkohandatud rohkem kui üheksa inimese veoks, juht kaasa arvatud, ning on selleks otstarbeks ette nähtud. Kui eelnimetatud §-des sätestatud erandid sõidumeeriku nõuete mitterakendamise suhtes ei kohaldu, siis on sõidukijuhil sõidumeeriku kasutamise kohustus. Sõidumeeriku kasutamise kohustus puudub juhil reisijateveo korral sõidukiga, mis on üheksa või vähema inimese veoks (juht kaasa arvatud) ettenähtud.

Nõuded sõidukile

Kohalduvad tüübikinnituse ja turule laskmise ning üksiksõiduki tüübikinnitusega, ümberehitusega, liiklusregistris registreerimisega seotud haldusnormid ja tehnilised nõuded, mis on toodud järgmistes õigusaktides:

- [Euroopa Parlamendi ja nõukogu sõidukite tüübikinnituse raammäärus \(EL\) 2018/858](#)
- [MKMi määrus nr 37 „Auto, mootorratta, mopeedi ja nende haagiste tüübikinnituse, üksiksõiduki kinnituse ja ümberehituse tingimused, nõuded ja kord“](#)
- [MKMi määrus nr 42 „Mootorsõiduki ja selle haagise tehnonõuded ning nõuded varustusele“](#)
- [MKMi määrus nr 77 „Mootorsõiduki ja selle haagise tehnonõuetele vastavuse kontrollimise tingimused ja kord“](#)
- [MKMi määrus nr 19 „Mootorsõiduki ja selle haagise registreerimise tingimused ja kord“](#)

Kui ülaltoodud õigusaktides tehnilised nõuded puuduvad, siis juhendatakse ÜRO Euroopa Majanduskomisjoni Viini 1968. a „Teeliikluse konventsioonist” või autoehituse üldpraktikast (s.o. standardid, normid, autoehituse hea tava). Sõidukid peavad olema ehitatud ja varustatud selliselt, et oleks tagatud liikluses osalejate turvalisus ning liiklusohutuse ja keskkonnakaitse kõrge tase.

Kui sõidukile teostatakse teise astme valmistaja poolt ümberehitus, mille sisuks on ratastoolikohtade ja/või kandraamikohtade sõidukile lisamine, peab sõiduki ümberehituse teostaja tõendama esitatud dokumentide, katsetuste, ekspertiisi või kontrollimise alusel sõiduki nõuetele vastavust vastavalt kehtivatele tehnonõuetele, standarditele jm.

MKMi määruse nr 37 järgi on nõutud (EL) määruse või direktiivi, E-reegli või muu

normdokumendi kohase sertifikaadi, katsekoja katseprotokolli või kinnituse, valmistaja tunnistuse esitamine, mis kinnitab piirväärtuste täitmist;

M1 sõidukikategooria ratastooliga juurdepääsetavate sõidukite ratastoolikohtade paigaldusnõuded on toodud määruse (EL) 2018/858 II lisas ja selle III osa 3. liites. M2 ja M3 kategooria sõidukitesse mõeldud ratastoolikohad (sh ratastoolikoha tähistusnõuded) peavad vastama [ÜRO eeskirja nr 107](#) nõuetele.

Kuna tüübikinnituse raammäärus (EL) 2018/858 ega Eesti siseriiklikud sõidukite tehnonõuded ei kehtesta spetsiifilisi nõudeid sõidukis olevale kandraamikohale ja kandraamile, siis kohalduvad siseriiklikes või rahvusvahelistes standardites olevad asjaomased nõuded.

Sõidukisse paigaldatud kandraamisüsteemidele, nende kinnituskohadele ja patsiendi transpordivahenditele kohalduvad nõuded on toodud näiteks standardites:

- Meditsiinis kasutatavad liiklusvahendid ja nende varustus - EVS-EN 1789
- Kiirabiautodes kasutatavate patsiendi transpordi abivahendite spetsifikatsioonid - EVS-EN 1865
- Jt.

Kuid aktsepteeritakse ka alternatiivsetele nõuetele või standarditele vastavaid sõidukeid, kui nende järgimisega on tagatud samaväärne liiklusohutuse tase.

Kui sõidukis on kohti, mis on ette nähtud ratastoolis või kandraamil reisija transpordiks, siis need on märgitud sõiduki registreerimistunnistusel ratastooli ja/või lamamiskohtadena sõiduki märkuste lahtrisse, kuhu on samuti märgitud ka kandraam kui lisaseade.

Üldiselt M1 kategooria sõiduki ratastooli ja kandraami nõuetest ja nendes reisija sõidutamist:

- Kui sõidukis on kohti, mis on ette nähtud ratastooliga reisija transpordiks, siis loetakse ratastooli asukohti isetekohtadeks ning ratastooli asukohad peavad vastama asjaomastele nõuetele (näiteks: MKM nr 42 lisa 1 koodi 618 ja koodi 620 jt).
- Kui sõidukis on kohti, mis on ette nähtud kandraamil reisija sõidutamiseks, siis loetakse neid asukohti lamamiskohtadeks, millele kohalduvad sõidukivalmistaja poolt ettenähtud nõuded (tulenevalt rakendatud standardist).
- Ratastooliga reisija transpordil kasutatav ratastooli kinnitus- ja ratastooli kasutaja turvasüsteemi (ingl. k lühend WTORS) peab koosnema samas süsteemis kasutamiseks valmistatud komponentidest, olema töökorras ning hõõrumis-, kulumis- ja rebenemisjälgedeta ning vastama valmistaja poolt ettenähtule ning vastama MKM määruse nr 42 lisa 1 koodi 620 lõigetele 2, 3, 4, 8 ;
- Iga ratastooli asukoht peab olema varustatud kinnituspunktidega, mille külge peab olema võimalik kinnitada ratastooli kinnitus- ja ratastooli kasutaja turvasüsteem (WTORS) ning mis vastavad ratastooli kinnitus- ja ratastooli kasutaja turvasüsteemi lisanõuetele (, mis on toodud määruses (EL) 2018/858);
- Iga ratastooli asukoht peab olema varustatud ratastoolis reisijale ettenähtud turvavööga, mis vastab ratastooli kinnitus- ja ratastooli kasutaja turvasüsteemi lisanõuetele(, mis on toodud määruses (EL) 2018/858);
- Kandraami, kui ka ratastooli kinnitus- ja ratastooli kasutaja turvasüsteemi kinnituspunktid, peavad olema vabad mustusest, korrosioonist ning muudest teguritest, mis võivad takistada või raskendada kandraami või ratastooli kinnitamist;
- Kandraamil reisijat peab olema võimalik kinnitada reisija turvasüsteemiga kandraamile stabiilsuse ja ohutuse tagamiseks transportimise ajal nii sõidukis kui ka selle välisel

- liigutamisel.
- Ratastooli ja kandraami asukohas ei tohi olla ratastoolis reisijat ohustavaid konstruktsioone.
 - Ratastooli või kandraami asukohas kinnitatud ratastool või kandraam ja selles olev reisija ei tohi tekitada ohtu teistele reisijatele ega juhile.
 - Sõidu ajal peab olema tagatud, et näiteks sõidukis olev pagas või muud esemed oleksid nõuetekohaselt kinnitatud ja ei mõjutaks ratastooli/kandraami ja selles viibiva reisija turvasüsteemi – et oleks piisavalt ruumi turvasüsteemide kinnitamiseks ja avamiseks, ning oleks välditud selle ootamatu lahti tulemine.
 - Ratastooliga/kandraamiga reisija sõidutamisel peab arvestama reisija tervisliku seisundiga, seda nii ratastooli/kandraami valikul kui ka reisija kinnitamisel ratastooli/kandraami kinnitus- ja ratastooli/kandraami kasutaja turvasüsteemiga ning juht peab reisija tervislikku seisundit silmas pidama oma sõidustiili valikul.
 - Liiklusseadus paneb vastutuse sõidukis reisijate õige ja nõuetekohase turvasüsteemiga kinnitamise eest eelkõige sõiduki juhile, mistõttu juht peab olema teadlik kuidas seda õigesti teha. Näiteks sõiduki juht peab teadma:
 - a. kus asuvad kinnitatava kandraami ja ratastooli kinnituspunktid (, sest kandraami/ratastooli valmistaja poolt ettenähtud transpordi kinnituskohad või -punktid asuvad ja on konstrueeritud erinevatel ratastoolidel erinevalt);
 - b. kuidas toimub kandraami/ratastooli õige käsitlemine;
 - c. kuidas isikut ohutult turvasüsteemi kinnitada – meetodikat (näiteks ei tohi turvasüsteemi kinnitada ratastooli osade külge või üle nende ratastooli osade, mis on eemaldatavad – rattad, jalatoed, käetoed jt osad).

Ratastooliga reisija sõidukis transportimisel on soovitatav kasutada ratastooli, mille ehitus vastab standardi ISO 7176-19 asjaomase osa nõuetele, et see peaks vastu erinevates sõidutingimustes avalduvatele jõududele/koormusele. ISO 7176-19 nõuetele vastavad ratastoolid on ettenähtud transpordivahendites kasutamiseks - neile on tehtud kokkupõrketestid, omavad tugevamat raami, peatugesid ning sobilikke punkte/aasasid turvavarustuse kinnitamiseks. Antud Soovitus on toodud ka mitmetes ELi ja rahvusvahelistes õigusaktides ning muudes juhistes, ja üldiselt selle eesmärgiga, et ratastooli kasutajad, nende isikute hooldajad (eraisikud, hooldeasutused, haiglad) ja neile transporditeenuse osutajad peaksid pöörama sellele rohkem tähelepanu. Sõidukis reisija tarnsportimiseks kasutatavate kandraamide nõuded on toodud eespool nimetatud standardites.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Mart Linna

ekspert

sõidukite tehnoosakond

Ene Pill

juhtivekspert

Veonduse järelevalve osakond

Ene.Pill@transpordiamet.ee